

d'enyorament de l'Arcàdia feliç enmig d'aquell patètic naufragi urbà. L'eslògan deia, simplement, *I love Garriguella*.

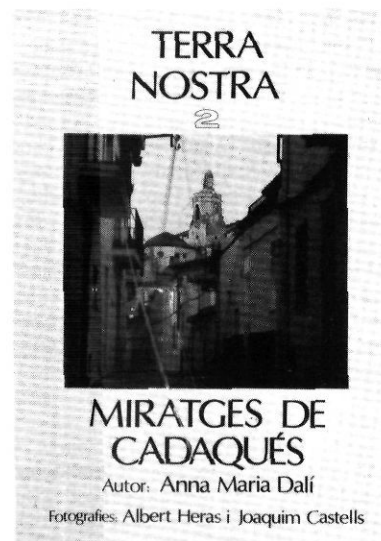
Els diccionaris diuen que aquesta Arcàdia empordanesa és un municipi de poc més de 600 habitants, amb unes 500 hectàrees de zona forestal i unes 450 de vinya. Ara Garriguella celebra els 200 anys de la construcció de l'església, un temple enorme bastit l'any 1786, quan el poble comptava amb quasi 1000 habitants i es trobava en plena expansió. El cas és que la ciutat somniada no va pas prosperar, i que el poble va perdent població des de mitjan segle passat, perquè la vinya no és el negoci que era i menys encara el que semblava que havia de ser.

De sobte, però, Garriguella viu una inesperada revifalla, que coincideix amb el descobriment de l'Empordà per part de molts forasters —i no tan forasters—. Situat a la segona i tranquil·la línia de la costa, el poble torna a anar a més: no pas molt en la demografia, però sí en el nivell de renda i en l'empenta cultural. No és cap miracle, doncs, que Garriguella organitzi ja fa vuit anys una Mostra Artística de pintura, fotografia i terrissa que agrupa una quarantena d'autors destacats. No és cap miracle que enguany, al redós dels 200 anys de l'església, hagi creat una Festa Literària amb premis a la investigació històrica, a la prosa, a la poesia i a les matemàtiques local i juvenil. No és cap miracle que acabi d'aparèixer el primer número d'una revista de 48 pàgines amb voluntat de convertir-se, almenys, en una publicació anual. L'alcalde diu que l'Ajuntament fa costat a la revista perquè sigui oberta i crítica, i afegeix: "Ens hauria estat més rendible patrocinar un Butlletí municipal, com fan altres consistoris, però no hauria tingut la qualitat i l'aire fresc que desprenen aquestes pàgines".

La revista acredita, certament, la vitalitat d'aquest poble que reneix i que, com diu l'alcalde, tira un xic la casa per la finestra. Si les coses continuen així, serem molts els qui haurem de portar escrit en algun racó l'eslògan blanc i vermell: *I love Garriguella*.

Les obertures solidàries

En el seu nou llibre *Miratges de Cadaqués*, Anna Maria Dalí recorda que a cada casa antiga de la vila, amagat per una porta oculta, hi havia un passadís estret i fosc que mitjançant un forat comunicava amb un corredor semblant de la casa veïna, i d'aquesta a una altra i una altra fins als afores de

Al Cadaqués d'abans, cada casa tenia una porta oculta.

paperets

- Per explicar com era la nova estació del Ferrocarril de la Generalitat de Catalunya a Bellaterra, algú va escriure un foli en castellà que ha romàs exposat impunement tot l'estiu a l'espai d'Arquitectura de la mostra *Catalunya, centre d'art*, muntada, paradoxalment, amb motiu del II Congrés de la Llengua Catalana. La voluntat de normalització lingüística, tan reiteradament proclamada pel Congrés, s'ha aturat a casa mateix, entrebancada amb aquest trist paper que, malgrat la llarga permanència, ningú no ha tingut esma de traduir.

- També, al menú del sopar dels Premis Bertrana, hem hagut de llegir els noms d'un vi i d'un cava catalans escrits en un correcte castellà. Els organitzadors dels Premis no tenen pas força per fer canviar les marques registrades, però sí que tenen dret a canviar de vins.

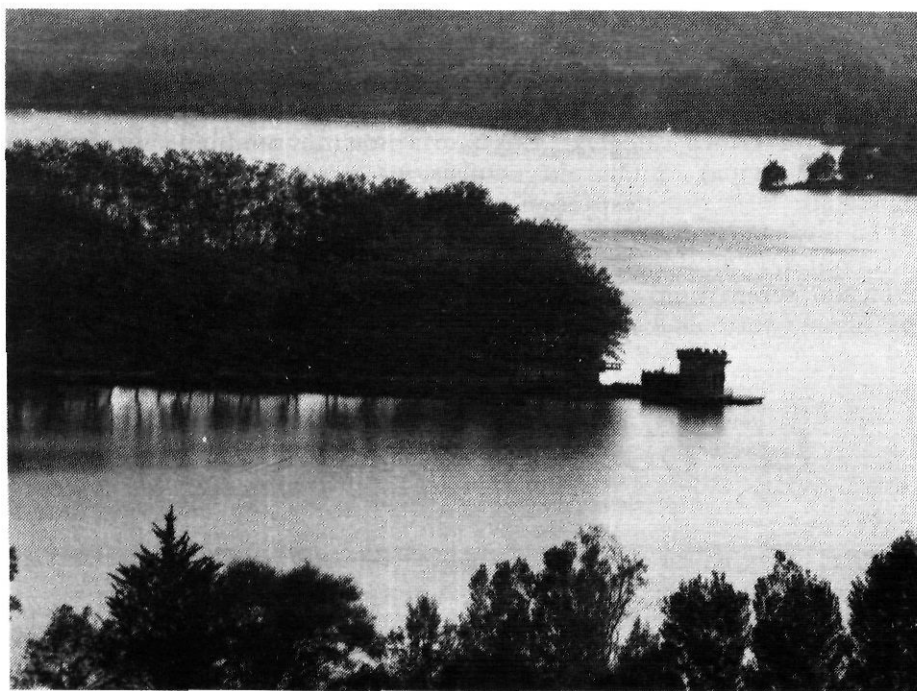
- Un article de *La Vanguardia* il·lustrava l'ambició dels polítics espanyols amb una vella expressió: "*Yo ministro, aunque sea de Marina*". Però l'articulista advertia que la frase havia estat millorada per Victorino Anguera, ex-governador civil de Girona, quan era sots-secretari de Sanitat: "*Yo ministro del Interior, aunque haya que jurar con tricornio*". L'ambició, doncs, pot arribar a aquests extrems grotescos, encara que en aquest cas, felicitment, va ser una ambició frustrada.

- Aquest estiu, mentre es cremaven tants arbres, en naixien de nous a les mans i als ulls interiors dels cecs de Catalunya. El llibre *Els arbres* de Mariàngela Vilallonga era publicat en sistema *braille* i il·lustrat amb fulles reals de cada espècie, ofertes al tacte i a la percepció subtil dels seus lectors.

la població per la banda de muntanya. Aquesta comunicació funcionava en casos d'invasió per mar: Els pirates moltes vegades trobaven les cases buides sense poder imaginar on s'havien ficat els seus habitants. D'aquests formiguers, els pirates n'ignoraven sempre l'existència.

A la ciutat de Girona va regir també, durant segles, una servitud pública semblant. Totes les cases contigües a l'Onyar disposaven de portes interiors i secretes que les comunicaven mútuament i que s'obrien en dies d'aiguat per tal de permetre el pas dels veïns d'un immoble a l'altre fins a trobar el que, mitjançant una passera de fusta, donava accés a la banda oposada del carrer, i d'allà, a la part alta de la ciutat.

Aquestes obertures intermitents eren els signes d'una manera de viure. Però de l'època de les portes de bat a bat hem passat a l'era dels porters automàtics, i les tertúlies de veïns a les voreres han sucumbit al domini de la *tele* i del *vídeo* particulars. Per això ja no queda cap forat d'aquests que duïen d'una casa a l'altra, a Cadaqués i a Girona. Les estructures d'un progrés problemàtic han fet desaparèixer les infraestructures de la solidaritat.

Banyoles i l'Estany: bons propòsits i res més.

El malefici de l'Estany

A la darrerria del segle VIII, segons diu la llegenda, una bèstia ferotge vivia sota terra entre l'Estany i Banyoles. El seu cau era una clivella del subsòl, per on s'escorrien les aigües del llac. En el poema *Canigó*, mossèn Cinto el va descriure així: "Era feréstec, monstruós, deforme; / amb son verí l'Estany enterbolia".

A la tardor de 1984, segons contenen les cròniques, biòlegs i ecòlegs, enginyers i arquitectes, historiadors i juristes, economistes i gent de l'esport es van reunir a Banyoles per tractar del passat, el present i el futur de l'Estany. Un volum que acaba d'aparèixer recull tot el que es va dir en les tres conferències, sis ponències, vint-i-cinc comunicacions i dues taules rodones d'aquelles jornades.

Tothom es mostrava eufòric, aquell matí d'octubre en què es van cloure les *Jornades de l'Estany*. Els alts càrrecs presents no s'estaven de prometre ajuts i d'anunciar intervencions administratives. Però ja es veia que costaria d'entendre's i, per tant, d'avançar. Mentre els uns propugnaven que l'indret es declarés Paratge Natural d'Interès Nacional, els altres volien